

**Maisto atliekų susidarymo prevencijos
plano įgyvendinimo ataskaita 2025 m.**

Bendrovė ir maisto atliekų susidarymo prevencija

Maxima LT, UAB (toliau – Bendrovė) yra viena didžiausių mažmeninės prekybos įmonių Lietuvoje, vykdanči veiklą daugiau nei 240 parduotuvių tinklų visoje šalyje.

Maisto atliekų mažinimas bei išsaugoto maisto kiekio didinimas yra vienas iš pagrindinių Bendrovės veiklos prioritetų. Siekiama sistemingai mažinti susidarančių maisto atliekų kiekius visuose tiekimo grandinės etapuose – nuo prekių poreikio planavimo, užsakymo ir priėmimo iki galutinio jų pardavimo. Šiam tikslui įgyvendinti Bendrovė taiko įvairias prevencines priemones, gerina atsargų valdymo procesus ir skatina efektyvesnį maisto panaudojimą.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo reikalavimais ir siekdama prisidėti prie nacionalinių maisto švaistymo mažinimo tikslų, Bendrovė įgyvendina Maisto atliekų susidarymo prevencijos planą.

Ši ataskaita parengta vadovaujantis Bendrovės Maisto atliekų susidarymo prevencijos planu ir apima 2025 metų laikotarpį. Joje pateikiama informacija apie įgyvendintas prevencijos priemones bei Bendrovės pažangą mažinant maisto atliekų susidarymą.

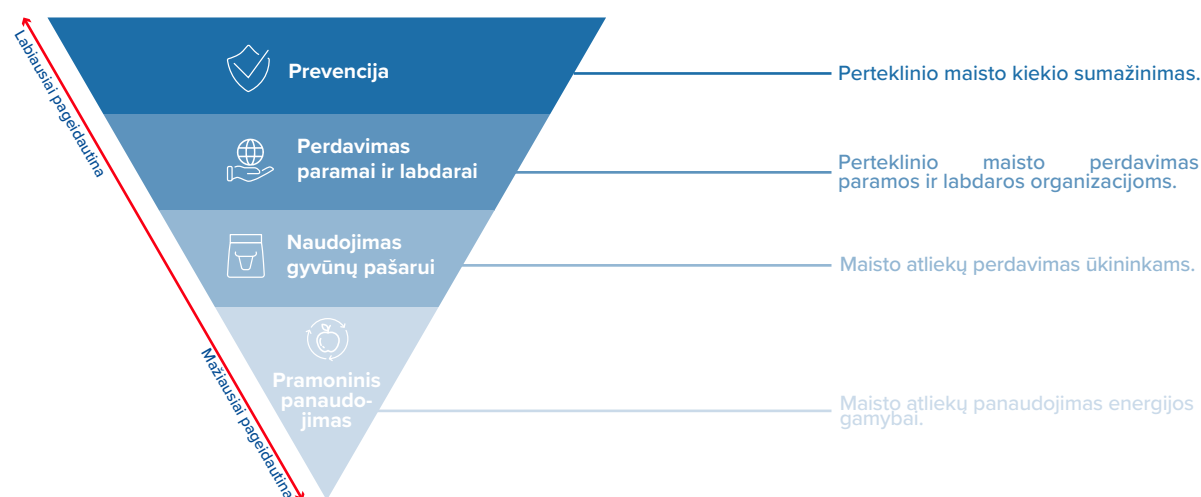

Bendrovė, siekdama išsikeltų tvarumo tikslų, yra įsipareigojusi iki 2030 m. sumažinti maisto atliekų kiekį 30 proc., lyginant su 2023 m.

Maisto atliekų susidarymo prevencijos priemonių apžvalga

Bendrovė, siekdama užtikrinti atsakingą išteklių naudojimą ir mažinti poveikį aplinkai, vadovaujasi maisto atliekų hierarchijos principais, tiekdamas prioritetą atliekų susidarymo prevencijai. Visoje tiekimo grandinėje diegiamos ir nuosekliai įgyvendinamos įvairios priemonės – nuo planavimo iki prekių realizavimo ar perdavimo labdarai ir paramai – skirtos maisto švaistymui mažinti.

Prevensija

2025 m. pilnai pradėjo veikti UDF prognozavimo įrankis, skirtas parduotuvių prekių poreikiui prognozuoti. Šis sprendimas, atsižvelgiant į klientų poreikius, sudarė galimybes tiksliau planuoti užsakymų kiekius, efektyviau valdyti atsargas ir mažinti perteklinius likučius. Įrankio taikymas tiesiogiai prisidėjo prie produktų netekčių mažinimo.

2025 m. Bendrovė peržiūrėjo ir patobulino nukainojimo procesą, ypatingą dėmesį skirdama greitai gendančiam asortimentui, ypač vaisiams ir daržovėms, kurie sudaro reikšmingą maisto atliekų dalį. Parduotuvėse pradėtas nuosekliai taikyti šių prekių nukainojimas, siekiant skatinti jų realizaciją ir mažinti galimų prekių netekčių riziką.

Maisto atliekų mažinimui Bendrovė taip pat taikė specialias kainodaros priemones. Viena jų – „Antros kainos“ taikymas paskutinės dienos ar besibaigiančio tinkamumo vartoti termino prekėms. Prieš atidarydami parduotuvę darbuotojai peržiūri visų prekių galiojimo terminus ir atrinka produktus, kuriems tą dieną sumažinama kaina. Tokios prekės su besibaigiančiu galiojimo terminu pateikiamos specialiu skiriamuoju ženklu „Sumažinta kaina“ pažymėtose lentynose. Taikant šią priemonę, 2025 m. tokių prekių parduota 2,3 proc. daugiau nei 2023 m.

Dar vienas svarbus prevencijos būdas – visuomenės švietimas, siekiant didinti klientų sąmoningumą apie maisto švaistymą. 2025 m. žiniasklaidoje pasirodė aštuoni Bendrovės pranešimai šia tema, daugiausia dėmesio skiriant vartotojų informavimui apie tinkamą maisto laikymą, porcijų planavimą, likučių išnaudojimą bei skirtumą tarp „Tinka vartoti iki“ ir „Geriausias iki“, taip skatinant atsakingą vartojimą ir mažinant maisto švaistymą namų ūkiuose.

Detaliau apie taikomas arba planuojamas taikyti maisto atliekų susidarymo prevencijos priemones galima susipažinti Bendrovės 2025-2027 m. Maisto atliekų susidarymo prevencijos plane.

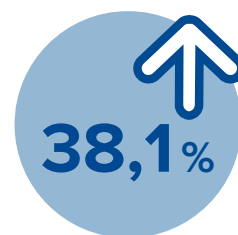
Parama ir labdara

Vadovaujantis atliekų hierarchijos principais, antrasis pagal prioritetą etapas – produktų pakartotinis naudojimas dar iki jų virtimo atliekomis. Prekės, kurių tinkamumo vartoti terminas baigiasi arba yra pasibaigęs, tačiau kurios, vadovaujantis teisės aktų reikalavimais, vis dar yra saugios vartoti, savanoriškai ir neatlygintinai perduodamos paramos ir labdaros organizacijoms. Tokiu būdu socialiai pažeidžiamus asmenis pasiekia įvairūs maisto produktai: šviežia mėsa ar žuvis, pieno produktai, kiaušiniai, švieži vaisiai ir daržovės, taip pat konservuoti maisto produktai, grūdiniai produktai, aliejai, padažai ir kt.

2025 m. temperatūriniame sandėlyje pradėta taikyti praktika perduoti labdarai ir paramai pardavimui nebetinkamas, tačiau vartoti saugias maisto prekes. Tokiu būdu ne tik užtikrinamas efektyvesnis maisto panaudojimas, bet ir kuriama papildoma socialinė vertė.

Šis pokytis siejamas su stiprinamu bendradarbiavimu su paramos ir labdaros organizacijomis bei plėtojama perteklinio maisto nukreipimo sprendimais, siekiant kuo daugiau vartoti tinkamų produktų perduoti socialiniams tikslams. Taip pat reikšmingą įtaką rezultatams daro aktyviai taikomi kainodaros mechanizmai, tokie kaip „antra kaina“, vakaro nuolaidos ir kitos priemonės, leidžiančios efektyviau valdyti prekių srautus ir mažinti neparduotų produktų kieki.

Paramai ir labdarai perduoto maisto kiekiai (bruto), t.

1 005 t	1 388 t
2023 m.	2025 m.

Atliekos

Kai maisto produktų nėra galimybės panaudoti žmonių mitybai, tokie produktai Bendrovėje laikomi atliekomis. Maisto atliekos, susidaranti Bendrovės veiklos metu, yra tvarkomos taip, kad jų poveikis aplinkai būtų kuo mažesnis. Pirmiausia atliekos perduodamos ūkio subjektams, kurie jas panaudoja gyvūnų pašarui. Jei toks panaudojimas nėra galimas, atliekos yra perduodamos atliekų tvarkytojams, kurie jas panaudoja energijos gamybai. Tokiu būdu prisidedama prie žiedinės ekonomikos principų įgyvendinimo bei užtikrinama, kad į sąvartynus patektų kuo mažesnis atliekų kiekis.

Maisto atliekų kiekis*	2023 m.	2025 m.	Pokytis
Bendras maisto atliekų kiekis	10 329	10 093	-1,4 %
Bendras ūkininkams perduotų maisto atliekų kiekis**	500	465	-7,0 %
Iš jų gyvūninės kilmės maisto atliekos	54	83	53,7 %
Iš jų gyvūninės kilmės riebalų atliekos	4	3	-25,0 %
Iš jų negyvūninės kilmės maisto atliekos	442	379	-14,3 %
Bendras atliekų tvarkytojams perduotų (energijos gamybai) maisto atliekų kiekis	9 739	9 627	-1,2 %
Iš jų gyvūninės kilmės maisto atliekos	1 798	2 111	17,4 %
Iš jų gyvūninės kilmės riebalų atliekos	257	262	1,9 %
Iš jų negyvūninės kilmės maisto atliekos	7 534	7 116	-5,5 %
Iš jų kepimo aliejaus atliekos	149	137	-8,1 %
Iš jų mišrios kilmės atliekos	-	-	-
Bendras šalinti perduotas maisto atliekų kiekis (neperdirbta)	0	0	0 %

* Maisto atliekų kiekis pateikiamas su pakuotės svoriu.

** Maisto produktai, nepatenkantys į žmonių mitybos ciklą, laikomi atliekomis.

Siekdama maisto atliekų mažinimo uždavinių, Bendrovė vadovaujasi ne tik absoliučiu siekiu iki 2030 m. gruodžio 31 d. sumažinti jų kiekį 30 proc., bet ir keliais santykiniais rodikliais, leidžiančiais kompleksiskai vertinti atliekų susidarymo mastą ir jų mažinimo efektyvumą. Šie rodikliai padeda stebėti pokyčius, analizuoti tendencijas ir įvertinti priimamų sprendimų poveikį.

Maisto atliekų kiekis, tenkantis prekybiniam plotui (kg/m²)

32,03 **31,83**
2023 m. 2025 m.

Maisto atliekų intensyvumas pagal grynąsias pajamas (t/Meur)

4,78 **4,33**
2023 m. 2025 m.

Nepaisant įdiegtų priemonių, 30 proc. maisto atliekų mažinimo tikslo iki 2030 m. pasiekimas priklausys nuo nuoseklaus prevencinių priemonių stiprinimo ir papildomų sprendimų diegimo, ypač atsižvelgiant į planuojamus veiklos apimtį pokyčius, įskaitant parduotuvių tinklo plėtrą. Siekdama gerinti rezultatus, Bendrovė nuolat stebi maisto atliekų susidarymo tendencijas pagal skirtingus rodiklius ir periodiškai peržiūri taikomų prevencijos priemonių veiksmingumą, siekdama sumažinti perteklinio maisto susidarymą. 2027 m. planuojama papildomai įvertinti tikslų pasiekiamumą, atsižvelgiant į veiklos apimtį pokyčius.